

Vriendendag in Hoek van Holland

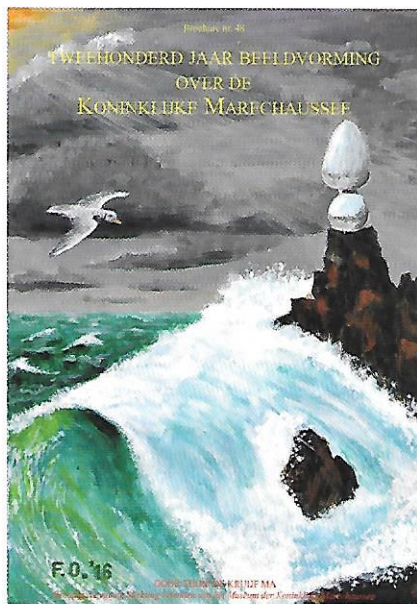
Op donderdag 6 oktober j.l. verzamelden ongeveer zestig Vrienden van het Marechausseemuseum zich in de Torpedoloods in Hoek van Holland voor de jaarlijkse Vriendendag. Donald Weekenstroo en Peter Coomans doen verslag.

De oude Torpedoloods is tegenwoordig een restaurant aan de Berghaven met als naam 'Mijn Torpedoloods'. Een toepasselijke naam voor dit rijksmonument, want het dubbele gebouw werd in 1886 speciaal gebouwd voor de opslag van mijnen, die toen torpedo's werden genoemd, en werden gebruikt voor het afsluiten van de Nieuwe Waterweg. In de loop der tijd werd er een bunker naast gebouwd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog gebruikten de Duitsers het complex ook voor opslag van scheepsmunitie en breidden het uit met een tweede bunker en een wasplaats voor het personeel. Na de oorlog nam de Koninklijke Marine de locatie als magazijn in gebruik.

Na koffie met cake nam de voorzitter van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee, kolonel b.d. mr. Wiete Hopperus Buma het woord om de aanwezige vrienden te verwelkomen en bracht ons op de hoogte van het wel en wee van de stichting. Het gaat weliswaar goed met de stichting, maar een belangrijk aandachtspunt blijft de terugloop in het aantal vrienden van het museum en dat zouden we met ons allen moeten keren. Dus word Vriend, mocht u dit nog niet zijn, en maak Vrienden. Ons prachtige Marechausseemuseum heeft uw steun hard nodig. Vervolgens praatte de directeur van het museum, kolonel b.d. Ronald van der Heijden, ons bij over de laatste ontwikkelingen in en rond het museum. De Stichting Marechausseemuseum voert op dit moment een onderzoek uit om te bepalen hoe het museum in de toekomst volgens haar er zou moeten uitzien. Dat houdt ook in hoe we omgaan met de archieven en de bibliotheek, maar ook hoe het museum een rol kan vervullen in de beleving van de marechausseetraditie. De Koninklijke Stichting Defensiemusea, die het Marechausseemuseum tegenwoordig exploiteert, maakt dit najaar een 'vlek-

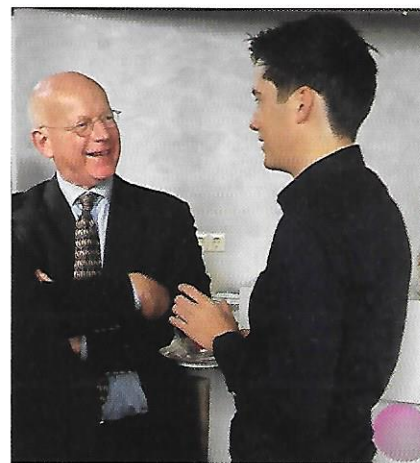

Uitreiking cadeau door voorzitter Wiete Hopperus Buma aan schrijver Thom de Kruijf

kenplan', waarin wordt aangegeven hoe zij denken dat de toekomstige expositie er zou moeten uitzien. Deze winter zullen beide plannen aan elkaar worden getoetst en wordt overlegd hoe het museum verder zal gaan.

Traditioneel werd de morgen afgesloten

Eindredacteur met schrijver Thom de Kruijf

met de presentatie van een nieuwe brochure (nr. 48): 'Tweehonderd jaar beeldvorming over de Koninklijke Marechaussee' door de eindredacteur kapitein ter zee Donald Weekenstroo. Deze brochure kwam tot stand in samenwerking met het Lectoraat Politiegeschiedenis van de Politieacademie en is geschreven door Thom de Kruijf. Als masterstudent geschiedenis liep hij dit jaar stage bij de Politieacademie. Hij kreeg als opdracht

van de lector, dr. Guus Meershoek, om, in de vorm van tekeningen en foto's, letterlijke beelden over de Koninklijke Marechaussee te verzamelen en deze toe te lichten met een ondersteunende tekst. Het geheel is een prachtige brochure geworden waarin, aan de hand van tien contrastrijke hoogte- en dieptepunten van het Wapen, beschreven wordt hoe de marechaussees zich zelf zagen en hoe de buitenwacht hen zag. Bijzonder aan deze brochure is dat, in tegenstelling tot anders, nu de plaatjes centraal staan. Uniek was natuurlijk ook dat we de jongste brochureschrijver ooit in ons midden hadden en dat Thom de Kruijff deze zomer ook nog even zijn masterstudie afrondde. De voorplaat werd wederom door Frans Ouwerkerk geschilderd. De presentatie werd afgesloten door de schrijver, de schilder, de lector en de directeur van het Marechausseemuseum een eerste exemplaar van de brochure te overhandigen en het Lectoraat te bedanken voor de prettige samenwerking. Zoals gebruikelijk krijgen alle Vrienden deze brochure toegestuurd. Mocht u nog geen Vriend zijn dan is deze brochure, net als alle voorgaande brochures, te verkrijgen bij het Marechausseemuseum. De volgende brochure zal gaan over de recherche bij het Wapen en wordt geschreven door Kees Procee. Na deze feestelijke afsluiting van de morgen werd er gezellig geborreld in dit sfeervolle restaurant, gevolgd door een heerlijke lunch.

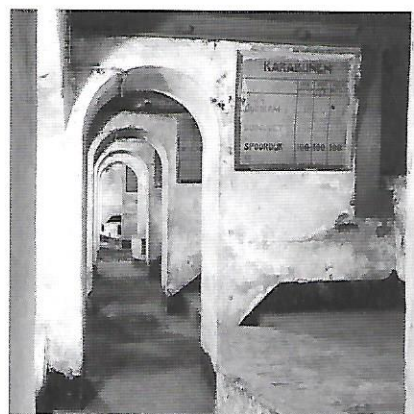
De Vriendendagen vinden jaarlijks afwisselend plaats in Buren en in een interessante historische locatie elders in het land. En dat was deze keer in Hoek van Holland om het Fort aan den Hoek van Holland te bezichtigen. Dit fort, ook wel Fort 1881 (aanvang bouw) of Fort Maasmond genoemd, is een pantserfort om aanvallen vanuit zee te voorkomen en werd in 1889 in gebruik genomen. Op een terrein van 13000 m2 staat een fort van 7000 m2. Het telt 107 ruimtes en een gangenstelsel van drie km

De geweergalerij (buitenzijde) van Fort aan den Hoek van Holland

lang en werd tijdens mobilisatie bezet door zo'n driehonderd man die in vier groepen waren verdeeld om beurtelings de wacht te lopen. Op het terrein staan nog drie bijgebouwen. Het fort, gelegen langs de Nieuwe Waterweg op loopafstand van de Torpedoloods, diende om de vaarweg te beschermen tegen een vijandelijke vloot en het strand tegen een invasie. Daartoe beschikte het fort over vier kanonnen van 24 cm, twee kanonnen van 15 cm en een versperring in de vaargeul, bestaande uit zeemijnen die vanuit het fort elektrisch konden worden geactiveerd. Het geschut stond opgesteld in drie draaibare pantserkoepels. Zowel het draaien van de koepels als het eleveren van het geschut gebeurde met gebruik van hydrauliek. De hydrauliekpompen werden aangedreven met stoom- of handkracht. De landzijde werd beschermd door een gepantserde geweergalerij. Hiermee was het fort bij voltooiing erg modern. Echter na de komst van de nieuwste slagschepen rond 1900, waarvan het geschut een groter bereik had dan het fort, was het fort in één klap verouderd. Geld voor grootschalige verbeteringen was er niet en zo bleef de situatie grotendeels gelijk tot aan de Tweede Wereldoorlog. In de Eerste Wereldoorlog was het fort gevechtsklaar om de Nederlandse neutraliteit te verdedigen.

Tijdens de Duitse inval in 1940 vonden er rondom het fort gevechten plaats. Na de Nederlandse capitulatie namen de Duitsers het fort in gebruik. De koepels,

De geweergalerij (binnenzijde) van Fort aan den Hoek van Holland

het geschut en ander metaal werd in 1943 uit het fort verwijderd en omgesmolten om gebruikt te worden in de Duitse industrie. Na de oorlog kwam het fort, evenals andere loodsen in Hoek van Holland, in handen van de Koninklijke Marine, die deze gebruikte als opslagplaats voor mobilisatiegoederen zoals luchtdoelgeschut voor de koopvaardij, torpedo's, mijnenveegtuigen en inventarisgoederen. Het fort stond vanaf 1978 leeg, totdat het in 1987 weer nieuw leven werd ingeblazen. In 1995 kreeg het fort haar koepels terug; doch nu van spuitbeton in plaats van gietijzer. Dit alles, met een veelheid aan details hoe men in het fort leefde en werkte, kregen we te horen in een rondleiding van ongeveer anderhalf uur. Met dank aan de bestuursleden die de organisatie hadden verzorgd, werd aan het eind van de middag een uiterst interessante en gezellige Vriendendag afgesloten.

O ja, word Vriend en maak uw vrienden ook Vriend!

Vrienden van het Marechausseemuseum krijgen halfjaarlijks een brochure toegezonden.

Nieuwe begunstigers kunnen zich opgeven bij de penningmeester van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee: P. Coomans, Theeboomstraat 4, 3151 RR Hoek van Holland (e-mail: Rolinka_peter@kpnmail.nl).